



Legionella als ziekteverwekker.

Legionella is een bacterie die de veteranenziekte kan veroorzaken. De ziekteverschijnselen kunnen variëren van een fikse verkoudheid tot een flinke griep met longontsteking.

Infectie vindt plaats door het inademen van de bacterie in zeer kleine druppeltjes water, verspreid in de lucht (aërosolen). De ziekte wordt niet van de ene mens op de andere overgebracht. Ook van het drinken van met legionella besmet water krijgt men geen veteranenziekte.

Als de bacterie door inademen diep in de longen van een mens terecht komt kan uitgroei optreden als er niet voldoende afweerstoffen aanwezig zijn. De omstandigheden in de longen zijn daarvoor erg gunstig. Zuurstof, een verhoogde koolzuurgasconcentratie, de hoge vochtigheid, de hoge lichaamstemperatuur en de aanwezigheid van voedingsstoffen vormen een goede voedingsbodem voor deze microbe. De bacterie is dan zeer gevaarlijk omdat het toxische stoffen produceert die longcellen vernietigt, maar ook andere organen in het lichaam beschadigt.

Inmiddels zijn vele soorten Legionella bekend, die alle in meer of minder ernstige mate ziekteverschijnselen kunnen veroorzaken. Een infectie wordt vaak niet herkend als **Legionella-pneumonie** omdat de eerste verschijnselen veel lijken op een beginnende griep. Een snelle onderkenning van het ziektebeeld is belangrijk om de ziekte op tijd te kunnen behandelen. De ziekte kan sinds kort met snellere methoden worden aangetoond. Goede medicijnen zijn beschikbaar, maar moeten in een zo vroeg mogelijk stadium worden toegediend. Na blootstelling treedt niet altijd en bij iedereen een waarneembare infectie op.

De longen van mensen, als kwetsbare organen in open contact met de omgeving, hebben in de loop van de evolutie afweersystemen ontwikkeld om zich te kunnen verdedigen tegen de talloze soorten microben en virussen die de long kunnen binnendringen. Vele mensen beschikken daardoor over immuniteit

tegen de infectie. Maar vooral ouderen en met een verminderde afweer zijn kwetsbaar.

Nog steeds ontbreekt een heldere relatie tussen de besmettingskans en de intensiteit van blootstelling aan Legionella (concentratie bacteriën en tijdsduur).

Recente literatuurgegevens wijzen erop dat een lagere dosis dan eerst werd verondersteld tot een infectie kan leiden bij personen die daarvoor gevoelig zijn. Ook wordt algemeen aangenomen dat de aangegeven gevallen van Legionellose een onderschatting is van de werkelijkheid, omdat niet alle infecties worden herkend als een Legionellose. Aanvullende maatregelen zijn gewenst om het blootstellingsrisico dat leidt tot een longinfectie bij mensen aanzienlijk terug te dringen.

De veteranenziekte (legionairsziekte) is bekend geworden toen in 1976 een groot aantal deelnemers aan een reünie van oudstrijders een ernstige longontsteking kregen. Na een langdurig onderzoek kon een nieuwe bacteriesoort als veroorzaker worden gevonden, de **Legionella pneumophila**. De ontdekking van de bacterie heeft geleid tot veel onderzoek naar de eigenschappen en de verspreiding van de bacterie. Een belangrijke risicofactor voor de gezondheid van mensen betreft het vernevelen van besmet water in luchtbehandelingsinstallaties, douches en whirlpools.

Het inademen van Legionella bacteriën die als aërosol in de lucht zweven kan de longontsteking veroorzaken. De verzamelde kennis heeft in 1986 geresulteerd in een advies van de Gezondheidsraad 'Preventie van Legionellose'.

De adviezen in dat rapport zijn gericht op het handhaven van een goede hygiëne in luchtbehandelingsinstallaties, het toepassen van chemische desinfectie in whirlpools en het instellen van de juiste temperatuur in warmwatersystemen.

Deze adviezen zijn nog steeds geldend.

Bron: o.a Interim beheersprotocol (Legionella preventie in leidingwater), VROM, VWS, augustus 1999